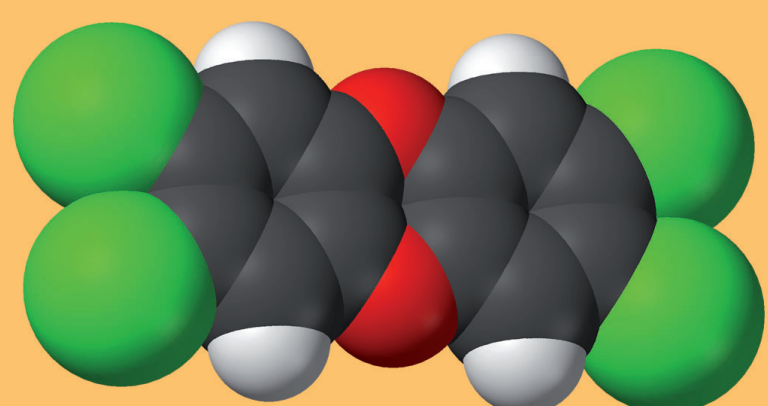

Czym grozi spalanie śmieci w domu?

Spalanie śmieci w piecu domowym:

- wywołuje groźne choroby;
- może być przyczyną pożaru;
- naraża na wysokie grzywny.

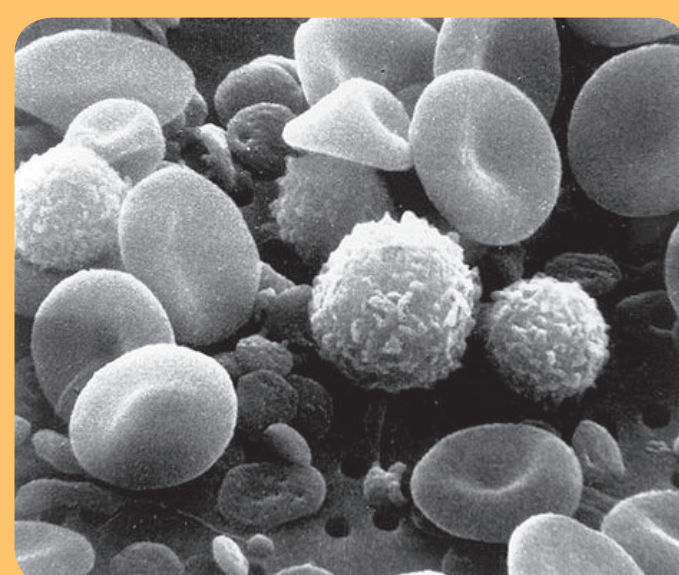

Dioksyny

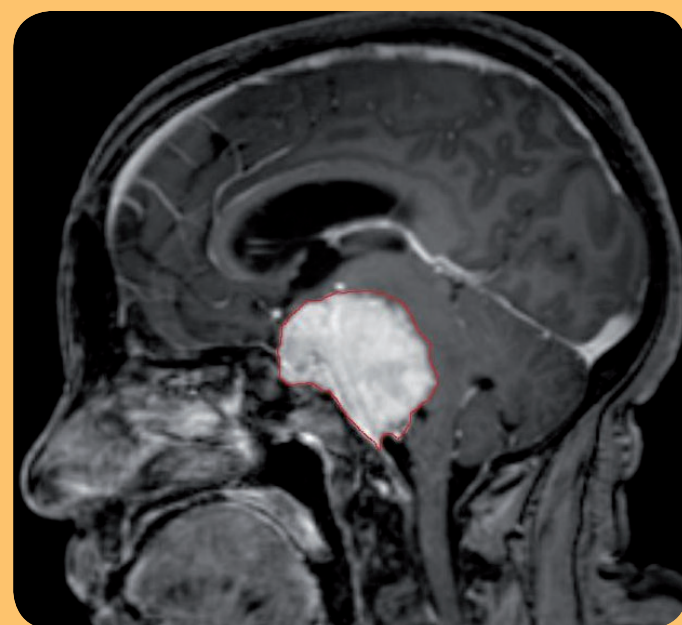
Do najgroźniejszych produktów spalania, w tym spalania śmieci, należą chlorowane związki organiczne, a szczególnie rodzina dioksyn: polichlorodwubenzodioxyny (PCDDs), polichlorodwubenzofurany (PCDFs), polichlorodwufenyle (PCBs) i polichloronafталeny (PCNs). Najbardziej toksyczną z nich, także powstającą w procesie spalania odpadów, jest 2,3,7,8-tetrachlorodwubenzo-p-dioksyna (TCDD). Jest ona 10.000 razy bardziej trująca niż cyjanek potasowy, a jej połowiczny rozpad w glebie trwa 160 lat.

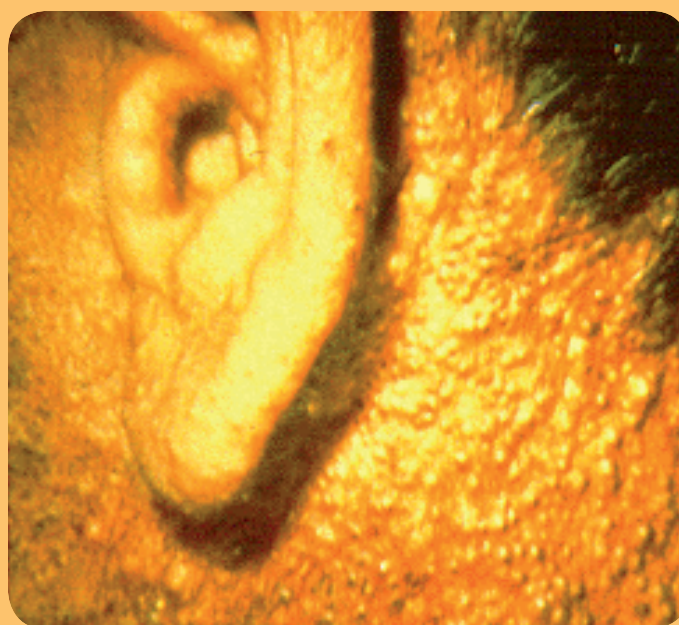
zaburzenia hormonalne

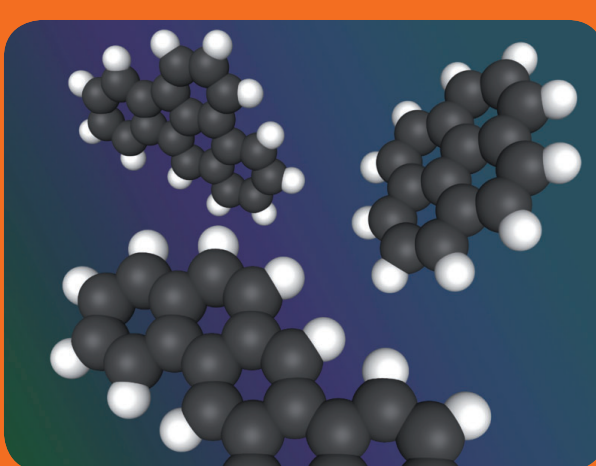
zaburzenia immunologiczne

dioksyny wywołują nowotwory i zaburzenia neurologiczne

trądzik chlorowy – dermatologiczny zespół chorobowy

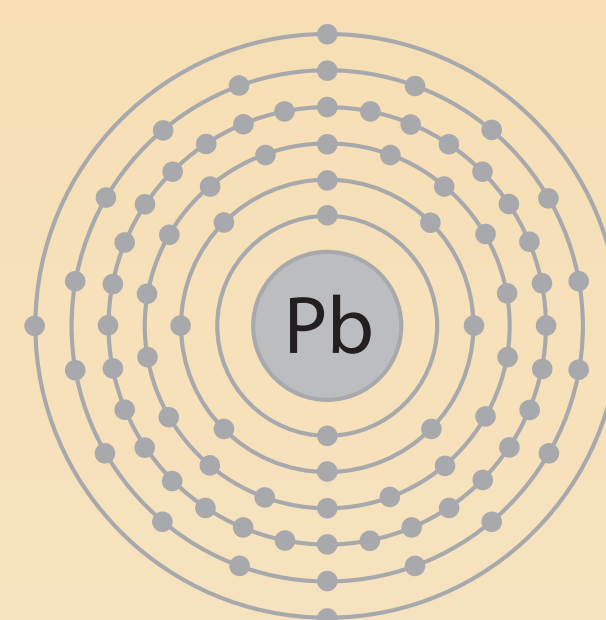

Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA)

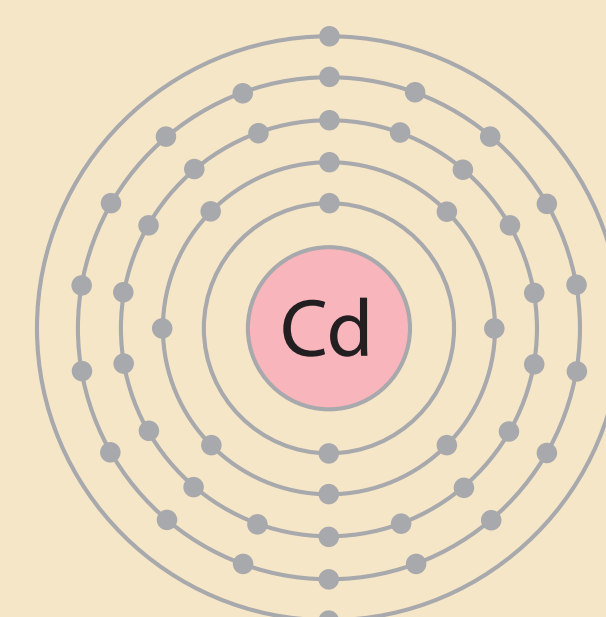
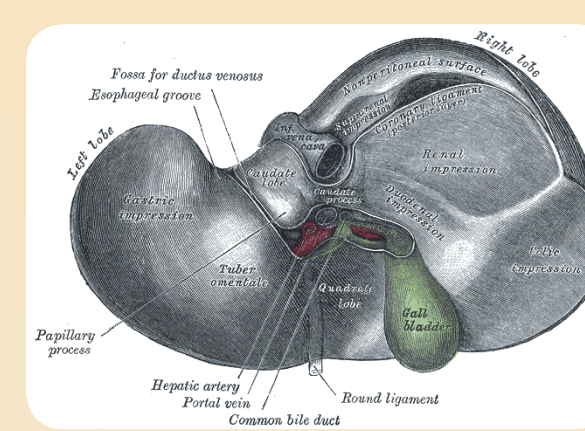
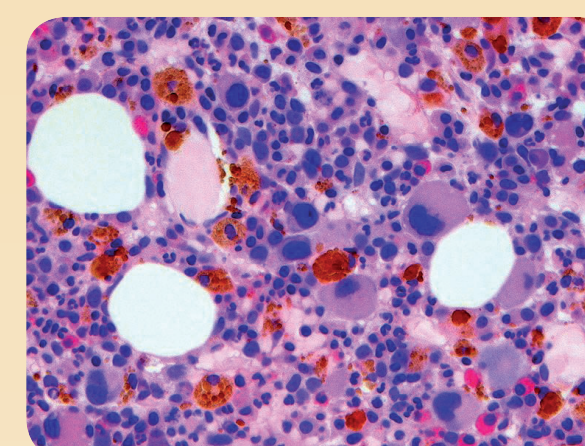
Ich źródłem są procesy spalania różnego rodzaju paliw do silników, ogrzewanie mieszkań lub spalanie śmieci. Narażenie na działanie WWA jest od 3 do 25 razy większe zimą niż latem, co łatwo można wyjaśnić znacznym nasileniem niskiej emisji w okresie zimowym.

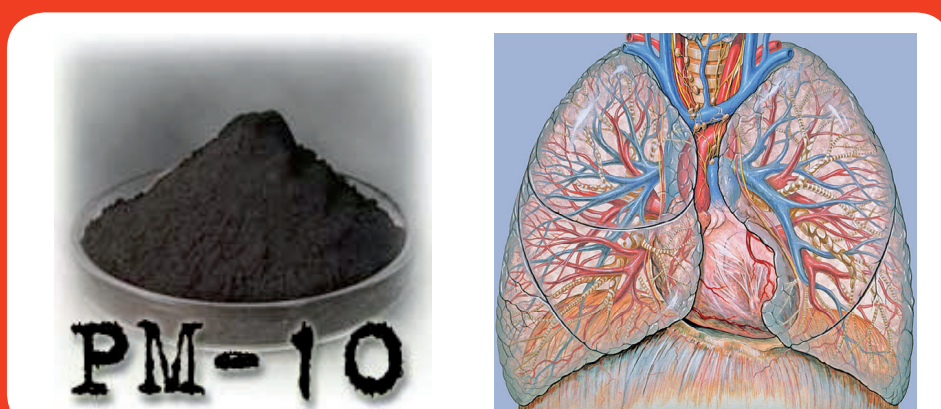
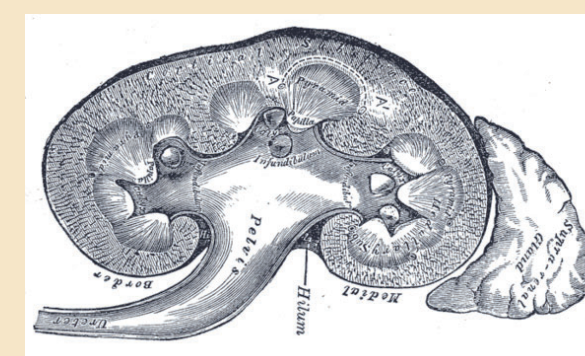
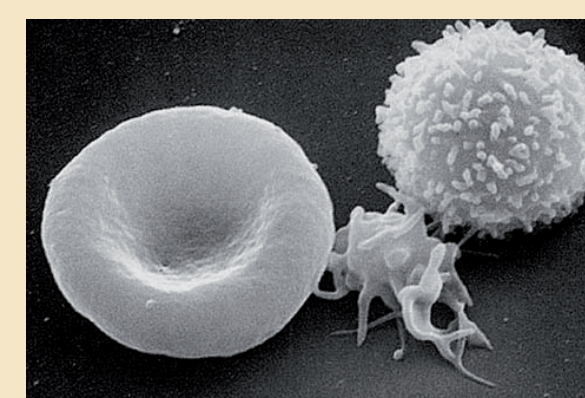
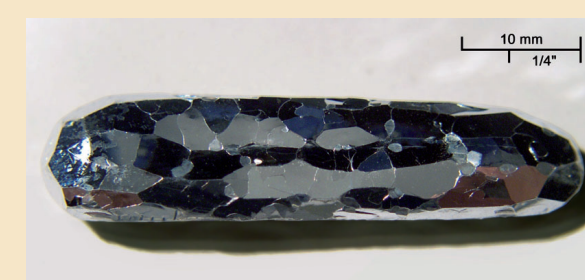
Prawdopodobieństwo zapadnięcia na raka płuc ze względu na działanie WWA, wynosi 7,8 na 100 000 mieszkańców. Jest ono, co prawda, 2 do 3 razy niższe niż niebezpieczeństwo związane z pracą w przemyśle węglowym czy hutniczym, lecz dotyczy za to przeważającej części populacji mieszkańców miast.

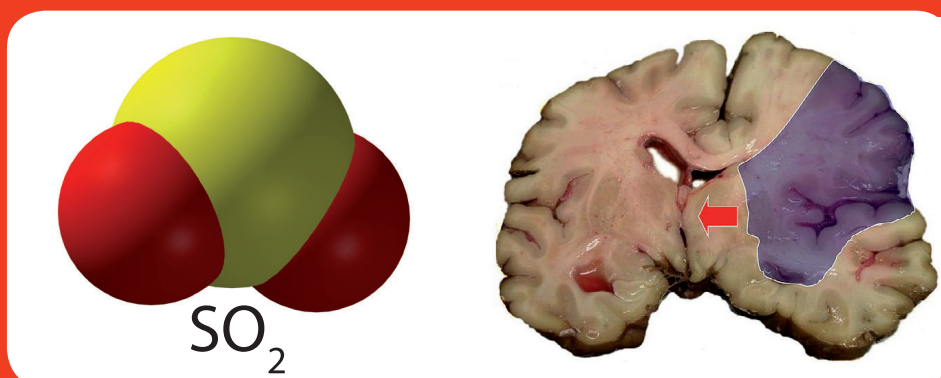
Ołów upośledza procesy syntezy hemoglobiny, **negatywnie wpływa na funkcjonowanie szpiku kostnego** oraz **wątroby**, a także **obniża poziom witaminy D** w organizmie, łączy się z grupami enzymów i białek, powodując zmiany we krwi i naczyniach, wreszcie – wpływa na poziom żelaza w organizmie, wywołując anemię

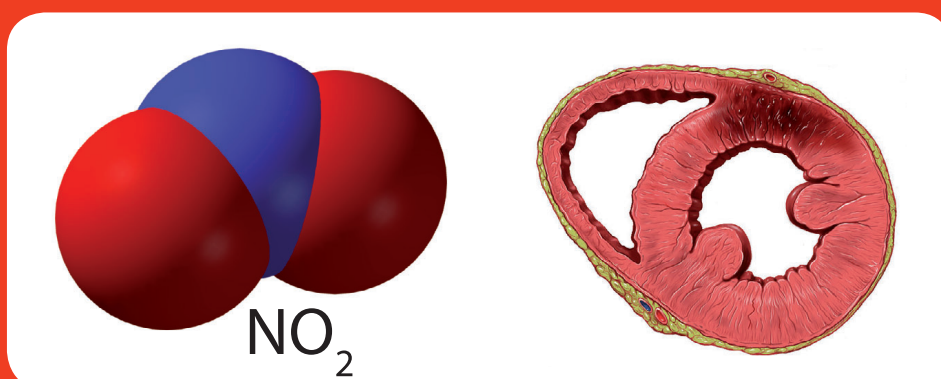
Niewielkie stężenia kadmu wpływają niekorzystnie na **układ odpornościowy organizmu**. Choroba itai-itai, wynikła z zatrucia kadmem, oprócz **uszkodzeń nerek** objawia się rozmiękaniem kości (osteomalacją) oraz wzrostem ich kruchości (osteoporozą).

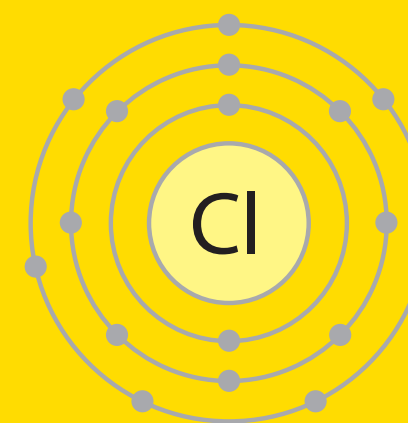
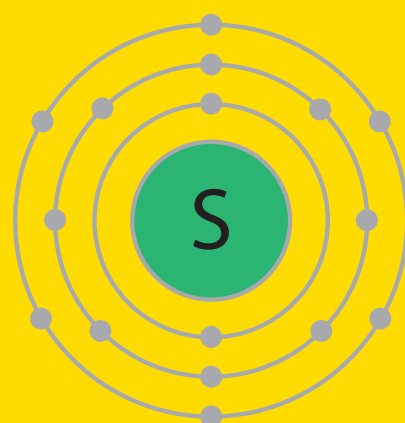
Niewydolność układu oddechowego – wzrost zanieczyszczenia PM10 o 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ zwiększa liczbę przypadków średnio o 4%, SO_2 o 7%, NO_2 o 4%.

Udary mózgu – wzrost stężenia pyłu zawieszonego PM10 o 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w ciągu roku, odpowiada wzrostowi śmiertelności w wyniku wylewów o 49%. Zwiększenie śmiertelności związanej ze wzrostem stężenia NO_2 o 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w ciągu roku wynosi aż 144%.

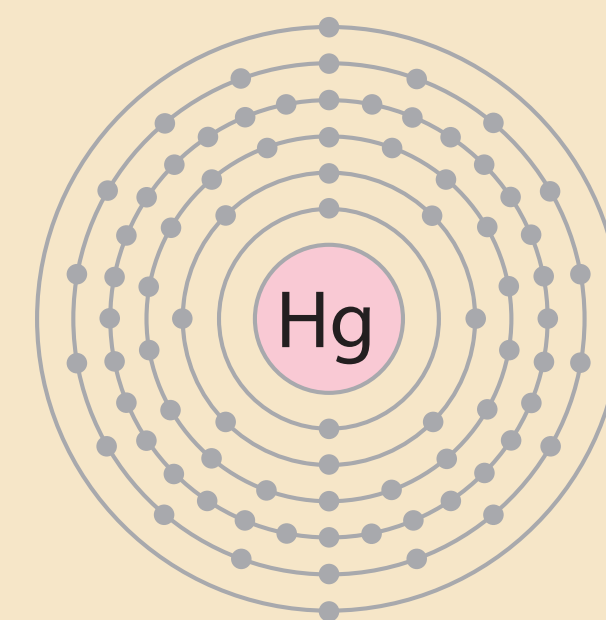
Choroby serca – wzrost stężenia pyłu zawieszonego PM10 o 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w ciągu roku, odpowiada wzrostowi śmiertelności w wyniku chorób serca o 55%. Zwiększenie śmiertelności związanej ze wzrostem stężenia NO_2 o 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w ciągu roku wynosi aż 146%.

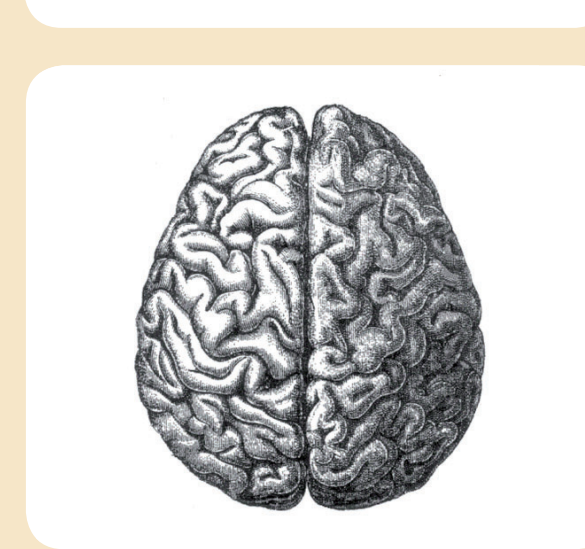
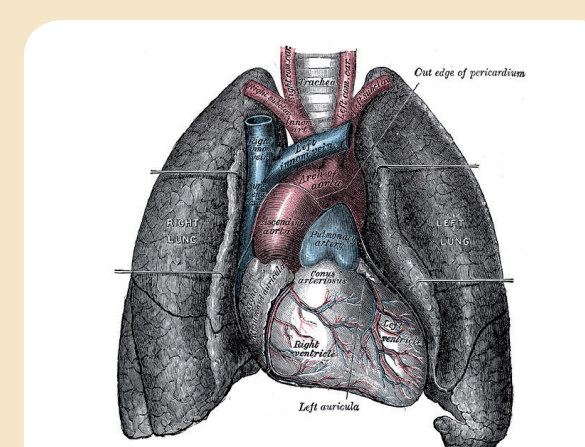
Siarka, obecna w odpadach komunalnych, tworzy zanieczyszczenia kwasowe, takie jak SO_x . Tekstylia są odpowiedzialne za 55% siarki, obecnej w dymie kominowym po spalaniu zawartości kosza domowego.

Chlor, obecny w odpadach komunalnych, jest źródłem zanieczyszczeń kwasowych (HCl), a także kluczowym elementem w powstawaniu organicznych związków chloru, takich jak dioksyny czy chloraminy. Spośród odpadów domowych największym źródłem chloru jest plastik: odpowiada za 76% chloru, uwalnianego do atmosfery; prócz tego spalanie plastików uwalnia **metale ciężkie**.

Pary rtęci powodują **w płucach odczyn zapalny i zaburzenia ośrodkowego układu nerwowego** (wzmoczona pobudliwość). Przy zatruciach przewlekłych występują również zaburzenia ośrodkowego układu nerwowego, objawiające się drżeniem kończyn, zmianami osobowości, stanami depresji, a w ciężkich przypadkach halucynacjami.

W całkowitej emisji metali ciężkich na terenie Polski, wysoki jest udział emisji, związanej ze spalaniem węgla i śmieci w indywidualnych paleniskach domowych – wynosi on 10% dla rtęci, 30% dla ołowiu i ponad 40% dla kadmu. Metale ciężkie zostają uwolnione z odpadów, w których były związane.

Plansza edukacyjna powstała w ramach projektu „Akademia Odpadowa” finansowanego ze środków:

Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Opracowanie: **Marta Tarabuła-Fiertak**
Korekta: **dr Agnieszka Rozpłochowska-Boniatowska**
Grafika i skład: **Edward Bobel**

Zdjęcia:
www.commonswikimedia.org
www.istockphoto.com
Marta Tarabuła-Fiertak

Stowarzyszenie Ekopsychologia
ul. Grabina 6/18, 32-840 Zakliczyn
www.ekopsychologia.pl
e-mail: ekopsychologia@ekopsychologia.pl

